

JUL. LASSEN

LÆREBOG

I

OBLIGATIONSRETTENS

SPECIELLE DEL

FJERDE UDGAVE

VED

HENRY USSING

TRYKT SOM MANUSKRIFT

AF FORORDET TIL FØRSTE UDGAVE

MIN Haandbog i Obligationsrettens specielle Del (1897) er bleven udsolgt tidligere, end jeg havde ventet, og jeg vil ikke kunne overkomme en ny Udgave i den nærmeste Tid. Som midlertidig Nødhjælp for de Studerende udgives derfor denne Lærebog, der i det væsentlige er et Optryk af det i Haandbogens Tekst indeholdte Lærestof med de Ændringer, som følge af senere Lovgivning eller Retspraksis eller deraf, at min Opfattelse paa et og andet Punkt har forandret sig. . . .

For at lette de Studerende Benyttelsen af min Haandbog til Eftersyn angaaende Enkeltheder og navnlig angaaende Retsafgjørelser har jeg saavidt muligt beholdt Haandbogens Paragraftal og Inddelinger. . . .

Maj 1912.

JUL. LASSEN.

AF FORORDET TIL TREDIE UDGAVE

Kapitlerne om Gave, Køb og Bytte er udeladt i denne Udgave, da disse Emner nu er behandlet i den af Jul. Lassen og mig i Forening udgivne Haandbog i Obligationsretten, Speciel Del I (1923). Da der heri er anvendt en ny Paragrafinddeling, der rækker til § 96, har jeg, for at undgaa Forvekslinger, ændret Paragraftallene i Første Kapitel, men vedføjet de gamle Tal i Parentes. . . .

Marts 1924.

HENRY USSING.

FORORD TIL FJERDE UDGAVE

I denne Udgave har jeg foretaget en fuldstændig Nybearbejdelse af Læren om Anvisninger (§ 112.I og II), Kautio (§§ 115—121 A), Forsikring (§§ 122—124) og om Man-

datskontrakten eller Hvervgivelsen (§ 139). Endvidere har jeg omarbejdet § 128 om Hasardkontrakter og udeladt § 149, der angik Straffelov 1866 § 299. Iøvrigt har jeg i Hovedsagen begrænset mig til at foretage de Ændringer, som er nødvendiggjort ved ny Lovgivning. Efter den skete Omarbejdelse stemmer §-Tallene i III og IV Kapitel (§§ 114—127) ikke helt med Tallene i de tidligere Udgaver.

For at Læseren kan vide, hvad der staar med Jul. Lassens Autoritet, og hvad der staar for min egen Regning, og for at lette Bogens Anvendelse for dem, der har benyttet Jul. Lassens Haandbog eller 1. Udgave, har jeg markeret alle væsentlige Ændringer fra min Haand med * ved Begyndelsen og Slutningen; Stjerne er dog ikke sat, hvor Ændringen blot bestaar i Indføjelsen af en Henvisning til en nyere Lov eller Retsafgørelse, idet selve Aarstallet, hvor dette ligger efter 1912, viser, at Henvisningen hidrører fra mig. Hvor en hel Paragrafs Fremstilling i det væsentlige hidrører fra mig, er der tillige sat * ved Paragraftallet (saaledes § 97 g, hvor Fremstillingen er stærkt forkortet, §§ 114—125, 132—135, 139, 140). Foruden i disse Paragrafer er Systemet ændret i enkelte andre (§§ 97 h, 127, 128 og 138).

De firkantede Parenteser angiver, som i tidligere Udgaver, hvad der ikke kræves lært af de studerende.

Til Byretsdommer A. *Drachmann Bentzon* staar jeg i stor Gæld, fordi han har givet mig Adgang til i Manuskript at læse den Kommentar til Forsikringsaftaleloven, som han er i Færd med at udgive. Stud. jur., Frk. X. *Gylling Nielsen*, stud. jur. *Adam Jacobi* og stud. jur., Frk. A. *Jarner* har ydet mig værdifuld Hjælp ved Korrekturlæsningen, førstnævnte tillige ved Gennemsyn af Manuskriptet.

INDHOLDSOVERSIGT

(Se nærmere S. VII—XIX).

<i>Tingsleje.</i>	Paragraf
Tingsleje i Almindelighed.....	97a—97d
Enkelte Arter af Tingsleje.....	97e—97i
<i>Gældsforpligtelser m. m.</i>	
Gældsforpligtelser i Alm. Laan til Eje.....	98
Gældsbreve. Staaende Obligationer. Vekslobligationer.....	99
Veksler	100—111
Anvisninger og Checks	112
Regninger og Kontokuranter	113
<i>Sikringskontrakter.</i>	
Oversigt	114
Kaution	115—121A
Garantikontrakten	121B
Forsikring	122—125
Penalstipulation	126
<i>Forsørgelseskontrakter. Livrente-, Aftægtskontrakten.....</i>	127
<i>Hasardkontrakter. Spil og Væddemaal.....</i>	128
<i>Afleveringskontrakter. Laan til Brug. Forvaring. Haandpant..</i>	129—131
<i>Arbejdskontrakter.</i>	
Medhjælperkontrakten (Tyendekontrakten)	132—135
Arbejdskontrakter i Almindelighed.....	136—137
Kollektive Arbejdsoverenskomster. Enkelte Arbejdskontrakter.	
Arbejderbeskyttelseslovgivning	138
Mandatskontrakten (Hvervgivelsen)	139
Kommission, Handelsagentur, Handelsrejsende.....	140
<i>Værksleje. Almindelige Regler</i>	141
Fragtkontrakten	142
<i>Uigenkaldelig Bemyndigelse til at udøve en andens Formueret....</i>	143
<i>Erhvervsevnnens Bundethed</i>	144
<i>Obligationsforhold, der ikke hviler paa Retshandel.</i>	
Retstridig Udøvelse af andres Formuerettigheder.....	145
Uanmodet Forretningsførelse	146
Condictio indebiti	147
Andre kvasikontraktmæssige Tilbagesøgningsrettigheder.....	148

INDHOLDSFORTEGNELSE

Sidetallene er anført i Parentes.

FØRSTE KAPITEL.

§ 97a. *Tingsleje. Begreb og Stiftelse* (1—3).

I. Begreb. Afgrænsning overfor Salg (1). Genstand. Terminologier (2). II. Stiftelse. Relocatio tacita (2).

§ 97b. *Rettighedernes Indhold* (3—9).

I. Udlejerens Pligter (3). 1. Hans principale Pligter. a. Overdragelse af Brugen (3). I hvilken Tilstand Tingen skal overdrages (4). b. Pligten til gennem den vedtagne Brugstid at holde Brugen aaben for Lejeren (4). Vedligeholdelsespligt (4). c. Pligt til Godtgørelse for Forbedringer (5). 2. a. Udlejerens Pligt til at tilsvare Opfyldelsesinteresse (5). b. Andet Ansvar (6). c. Disse Rettigheders Fortabelse (6). II. Lejerens Pligter (7). 1. Pligt til at modtage det lejede (7). 2. Pligt til at betale Lejen (7). 3. Pligt til at tilbagelevere det lejede uskadt (8). Bevarings- og Vedligeholdelsespligt (8). 4. Pligt til at tilsvare Skatter og Afgifter. Omkostninger (9).

§ 97c. *Rettighedernes objektive Forandring og Ophør. Retsbeskyttelse* (9—19).

I. Brugstidens Udløb. Opsigelse. Varsel (9). II. 1. Lejerens Beføjelse til at hæve Kontrakten eller førdre Afslag i Lejen paa Grund af bristende Forudsætninger, navnlig Misligholdelse fra Udlejerens Side (11). 2. Lejerens Undladelse af at benytte det lejede (12). 3. Udlejerens Beføjelse til at hæve Kontrakten, navnlig paa Grund af Lejerens Misligholdelse, og hans Ret til Erstatning, naar han hæver Brugsforholdet (14). 4. Femaarig Forældelse (17). III. Retsbeskyttelse (17). 1. Lejerens. Indsættelsesforretning (18). 2. Udlejerens Privilegium i Konkurstilfælde (18). Tilbageholdelsesret. Udsættelsesforretning (18).

§ 97d. *Forandring af Lejers eller Udlejers Person* (19—37).

I. Overdragelse af Brugsret. Fremleje (19). II. Parternes Konkurs. 1. Lejerens Konkurs (23). a. Naar Boet ikke kan indtræde i Lejerens Ret (24). b. Naar Konkursboet ikke er udelukket fra at indtræde i Brugen (27). 2. Udlejerens Konkurs (33). III. Parternes Død (33). IV. Udlejerens Overdragelse af den lejede Ting (34). 1. Betydningen heraf med Hensyn til Udlejerens Rettigheder (34). Om Forudbetaling af Leje (35). 2. Overførelse af Udlejerens Pligter paa Erhververen (35).

§ 97e. *Leje af Beboelsesværelser og andet Husrum* (38—43).

I. Stiftelse. Pl. 2. Oktbr. 1754 § 3 (38). II. Rettighedernes Indhold. 1. Almindelige Regler. Flyttedage (38). 2. Den ekstraordinære Huslejelovgivning (40). III. Retsbeskyttelse. Pl. 2. Oktbr. 1754 § 4 (42).

§ 97f. *Frie Forpagtninger og anden fri Jordleje. Mejeriforpagtning* (43—48).

I. Begrebet fri Jordleje (43). II. Forpagtning i Almindelighed (43). 1. Forpagterens Beføjelser (44). 2. Retsforholdet med Hensyn til Besætning og Inventarium (44). 3. Forpagterens Vedligeholdelsespligt og Pligter ved Afleveringen (45). 4. Skatter og Afgifter. Forpagtningsafgiften (45). 5. Tidsvilkaar (46). 6. Afbrydelse udenfor sædvanlig Fardag (46). III. Mejeriforpagtning (47). IV. Særlig om Leje af Hus (48).

§ 97g. *Brugsforhold vedrørende fæstepligtige Ejendomme og Livsfæste iøvrigt* (48—51).

I. Fæstetvang. Fæstegodsets Overgang til Selveje (48). II. Livsfæste af fæstepligtig Ejendom (49). III. De langvarige Forpagtninger af fæstepligtige Bondergaarde (50). IV. Livsfæste angaaende ikke-fæstepligtig Ejendom (51).

§ 97h. *Regler om enkelte Brugsforhold angaaende Hus og Bolig paa Landet* (51—55).

I. Om Lovgivningen i Almindelighed (51). II. Præsumptionsreglen i Fdn. 1848 § 11 (52). III. Vedtagelser om Brugsvederlag i Arbejde (52). IV. Om Huse paa Landet, som anvendes til Husmandsbrug (52). Godtgørelse for Forbedringer. Brugsforholdets Varighed (53). V. Bortfæstning til Husmand. Udleje til Husmand eller Inderste (54). VI. Tjenestehusmænd (54). VII. Overgang til Selveje (55).

§ 97i. *Arvefæste. Superficiærfæste m. m.* (55—57).

I. Arvefæste (55). II. Superficiære Fæste- og Lejeforhold (56).

ANDET KAPITEL.

- § 98. *Gældsforpligtelser i Almindelighed. Laan til Eje og Kreditgivning (57—71).*
- I. Begreberne (57). II. Laan til Eje (58). III. Aftaler om Laans Ydelse og Modtagelse. Kreditaabningskontrakten. Laan af Statskassen og Statslaanefonden (59). IV. Forfaldstid for Gæld (60). Moratorielove. Misligholdelse (62). V. Vederlag for Kreditgivning (65). Rente. Aager (66).
- § 99. *Gældsbreve. Staaende Obligationer. Vekselobligationer (71—73).*
- I. Om Gældsbreve i Almindelighed (71). II. Staaende Obligationer (73). III. Vekselobligationer (73).
- § 100. *Veksler. Indledning (73—82).*
- I. Trasseret og egen Veksel (73). II. Vekslens Benyttelse (74). III. Veksellovgivningen (76). IV. Vekselret i objektiv og subjektiv Forstand (78). V. Vekselrettens Forhold til de materielle Retsforhold. Valuta og Dækning (79). VI. Stempling (81).
- § 101. *Trasserede Vekslers Form og Indhold (82—85).*
- I. Vekselformerne (82). II. Vekslers Indhold (84).
- § 102. *Vekselpligternes Stiftelse og Egenskab som Gældsbrevsforpligtelser (85—88).*
- I. Vekselpligternes Stiftelse (85). 1. Trassentens Pligt (86). 2. Akceptantens (86). 3. Endossenternes (87). II. Vekselpligternes Egenskab som Gældsbrevspligter. Eksstinktion af Indsigelser (87).
- § 103. *Erhvervelse af Ret over Veksler. Legitimation (88—93).*
- I. Vekselejer fra første Færd (88). II. 1. Endossement (88). 2. Endossementets Virkninger. Transport af Veksler (89). 3. Almindelige Regler om Endossementets Gyldighed. Eksstinktiv Erhvervelse (90). III. Erhvervelse af Veksel ved Indfrielse (91). IV. Legitimationen ved Veksler. 1. Legitimation som Vekselejer i Almindelighed (91). 2. Særlige Former af Legitimation ved Veksler. Udstregning (92). 3. Prokuraendossement (93).
- § 104. *Vekselkravenes Beskaffenhed og Indhold (93—101).*
- I. 1. Solidaritet (93). 2. Kun Pligt til at betale mod Vekslens Udlevering (94). 3. Ret til Indløsning af Vekslen (94). II. Akceptantens Pligter (94). III. 1. Vekselregreskravene (96). 2. Regres for manglende Akcept (97). a. Betalingsregres (97). b. Sikkerhedsregres (97). c. Bortfald af disse Regreskrav (98). 3. Regres for ikke betryggende Akcept (99). 4. Regres for manglende Betaling (99).

§ 105. *Vekselkravenes Ophør* (102—109).

I. Ikke-Iagttagelse af Vekselomgangen. Præjudicering (102).
 1. Forevisning til Akcept (102). 2. Forevisning til Betaling (103).
 3. Undladelse af Notifikation (104). II. Forældelse (Præskription).
 1. Af Akceptantens Pligt (104). 2. Sidste Vekselejers Regreskrav (104).
 3. Regrespligtiges Regreskrav (104). 4. Afbrydelse af Forældelsen (105). III. Berigelseskravet efter V.L. § 93 (105).
 IV. Eftergivelse af Vekselkrav. Udstregning af Navne (108).

§ 106. *Vekselduplikater og Vekselkopier* (109—111).

I. Duplikater (109). II. Kopier (111).

§ 107. *Om bortkomne Veksler* (112—113).

I. Mortifikation (112). II. Eksstinktiv Erhvervelse (113).

§ 108. *Bipersoner i Vekselforhold* (113—118).

I. Intervention i videre Forstand (113). 1. Nødsadressater.
 a. Begreb (113). b. Forevisning til Akcept (114). c. Nødsadressatens Akcept (114).
 d. Forevisning til Betaling (115). e. Nødsadressatens Betaling (116). 2. Intervention (116). II. Avalist (117).

§ 109. *Om Vekselprotest og forskellige Regler om Veksler* (118—119).

I. Vekselprotesten (118). II. 1. Vekselretlige Handlingers Foretagelse (118).
 2. Beregning af Forfaldstid og Frister (119). 3. Helligdage (119). 4. Vis major (119).

§ 110. *Forholdet til udenlandsk Lov* (119—120).

1. Evnen til at indgaa Vekselforpligtelse (120). 2. Formen for Vekselforpligtelse (120).
 3. Fremgangsmaaden ved vekselretlige Handlinger (120).

§ 111. *Egne Veksler* (120—121).§ 112. *Anvisninger og Checks* (121—144).

I. Anvisningsbegrebet. Uafhængigheden af de bagved liggende Retsforhold. Muligheden af at opstille almindelige Anvisningsregler. Arter af Anvisninger. Stempling (121). II. Retsforholdene ved Anvisninger. 1. Forholdet mellem Anviser og Assignatus. a. Dækningskrav mod Anviseren (128). b. Honoreringspligt (131).
 2. Forholdet mellem Assignataren og Assignatus (132). 3. Forholdet mellem Anviser og Assignatar. a. Om Assignataren har Regresret ved almindelige Pengeanvisninger (133). b. Pligter for Assignataren (135). 4. Forholdet ved Videreoverdragelse af Anvisningen. a. Om Anvisningen er negotiabel (136).
 b. Om Endossenterne er regrespligtige (137). III. Checks (138). 1. Checkens Funktion (138). 2. Begreb.

Former (139). 3—5. Oversigt over Checklovens Bestemmelser (140). 6. Andre Regler om Checks (143). IV. Sigtanvisninger (144).

§ 113. *Regninger og Kontokuranter* (144—147).

I. Reklamationspligt. Godkendelse af Regning og Kontokurant (144). II. 1. Særlig om Kontokuranter og Kontokurantregnskab (145). 2. Kontokurantforholdene (146). III. Stempelpligt (147).

TREDIE KAPITEL.

§ 114. *Oversigt over Sikringskontrakterne* (147—148).

§ 115. *Kaution eller Forløfte. Begrebet. Kaution for et ugyldigt Hovedforhold* (148—152).

I. Kautionsbegrebet i dansk Lovgivning og i Udlandet. Omraadet for Myndighedslov § 48. Terminologi (148). II. Om en Kautionsist er bundet, naar Hovedmanden ikke er forpligtet (150).

§ 116. *Kautionsforpligtelsens Stiftelse. Fortolkning* (153—156).

I. Kautionsforpligtelsens Stiftelse. 1. Løfte til Kreditor (153). 2. Løfte til Hovedmanden (153). II. Principer for Fortolkning af Kautionsløftet og for Fastsættelse af deklaratoriske Retsregler om Kaution (154).

§ 117. *Kautionsforpligtelsens Indhold* (156—164).

I. Indledning (156). II. Hvorvidt Kautionsistens Ansvar er subsidiært (157). A. Den simple Kautionsists Forpligtelse (157). B. I hvilke Tilfælde Ansvar er subsidiært (158). III. Indestaaelsens Genstand (158). IV. Hvilke Forpligtelser Indestaaelsen afføder for Kautionsisten. A. Omfanget af Kautionsistens Forpligtelse og Ydelsens Art (160). B. Forfaldstiden (160). C. Særlig om Kaution med begrænset Ansvar (162). D. Tabskaution (162).

§ 118. *Retsforholdet mellem Hovedmanden og Kautionsisten* (164—171).

I. Retsforholdet inden Kautionsisten fyldestgor Kreditor (164). II. Kautionsistens Regresret. Almindelige Bemærkninger (166). III. Regresretten ved Kaution uden Aftale med Hovedmanden (168). IV. Regresretten ved Kaution ifølge Aftale med Hovedmanden (169). A. Forholdet, hvor Betingelserne for Indtræden i Kreditors Ret mangler (169). B. Hvor de foreligger (170). V. Begrænsninger i Regresretten, hvor den sikrede Fordring kun delvis er indfriet (171). VI. Regreskravets Bortfald (171).

§ 119. *Kautionsforpligtelsens Ophør* (172—184).

I. Indledning. Tidsbestemmelser (172). II. Om Kautionsforpligtelsen kan bestaa, efter at Hovedforpligtelsen er ophørt. A. Som Hovedregel ikke (173). B. Undtagelser (174). C. Ugylde Ophørsakter (175). D. Delvis Ophør (176). III. Aftale om Forandring af Hovedforholdet, derunder Henstand til Hovedmanden (176). IV. Fordringshaverens Diligenspligt. A. Indledning (179). B. Kreditors Forsømmelse i Hovedforholdet. 1. Hans Fremkaldelse af Sikringsbegivenheden. Svigtende Kontrol ved Tjenestekaution (180). 2. Forringelse af Dækningsudsigterne. a. Kreditors Tab af Fortrins- og Sikkerhedsrettigheder (181). b. Kreditors Toven med at inddrive Fordringen (183). C. Om Kreditor skal give Kautionisten Underretning om Misligholdelse. 1. Ved Laan i Banker og Sparekasser (183). 2. Andre Tilfælde (184).

§ 120. *Flere Kautionister* (184—193).

I. Hovedreglen om Samkautionisters Ansvar (184). II. Samkautionister med umiddelbart solidarisk Ansvar. A. Deres Forpligtelser overfor Kreditor (186). B. Retsforholdet imellem Kautionisterne. Regresretten (186). C. Kautionsforpligtelsernes indbyrdes Afhængighed. 1. En Kautionist slet ikke forpligtet (188). 2. En Kautionists Forpligtelse ophørt (189). III. Kautionister, der ikke er Samkautionister (190). IV. Kautionister med begrænset Ansvar. A. Deres Ansvar overfor Kreditor (191). B. Regressen mellem Kautionisterne (192).

§ 121A. *Særlige Arter af Kaution* (193—194).

I. Efterkaution (193). II. Kontrakaution (194). III. Andre særlige Arter af Kaution (194).

§ 121B. *Garantikontrakten* (195—196).§ 122. *Forsikring i Almindelighed* (196—222).

I. Indledning. 1. Forsikringsinstituttet (196). 2. Det reale Grundlag for den objektive Forsikringsret (197). 3. Forsikringsrettens Kilder (199). II. Forsikringsaftaleloven. 1. Lovens Omraade. Forsikringsaftalens Begreb (200). 2. Terminologi (202). 3. Lovreglernes Fravigelighed (203). 4. Lovens System. Skade- og Summaforsikring. Person- og Tingsforsikring (203). 5. Reglen i Lovens § 33 om visse Meddelelser (205). III. Aftalens Indgaaelse. 1. Fremgangsmaaden. Hvornaar Selskabet bindes (205). 2. Forsikringsagenter (207). 3. Fornyelse af Aftalen (207). IV. Hvorledes Retsforholdet bestemmes. De almindelige Forsikringsbetingelser (207). V. Forsikrerens Plig-

ter (208). 1. Forsikringsbegivenheden (209). 2. Forsikringstiden (210). 3. Forsikringsstedet (210). 4. Faren (211). a. Forsættlig eller uagtsom Fremkaldelse af Forsikringsbegivenheden (211). b. Undtagne Farer (212). c. Indirekte Skade (213). 5. Ydelsespligt kan indtræde før Forsikringsbegivenheden (213). 6. Forsikringsydelsen (213). 7. Forfaldstiden (214). VI. Forsikringstagerens Pligter. 1. Præmiebetaling (214). 2. Andre »Pligter« (214). VII. Omstændigheder, som kan udelukke Forsikrerens Forpligtelse eller bringe den til at falde bort (215). 1. Ubehørlige Risikooplysninger (215). 2. Fareforøgelse (218). 3. Forsinkelse med Præmiebetaling (218). 4. Forsikringstagerens Insolvens (220). VIII. Betydningen af, at Forsikringstagerens Forudsætninger svigter. 1. Selskabets Insolvens og Likvidation (220). 2. Andre Tilfælde (221). 3. Selskabets Ret til Præmie, naar Aftalen ophører. Ristorno (221). IX. Forældelse (222).

§ 123. *Skadeforsikring* (222—260).

I. Skadeforsikringens Særpræg og Hovedprincip. Oversigt over Forsikringsaftalelovens Kap. II (222). II. Forsikrerens Pligt (226). 1. Erstatning for (a) Skade paa de forsikrede Ting (226) samt (b) for Redningsopoffrelser (227). 2. Ikke mere end Forsikringssummen (227). 3. Underforsikring (228). 4. Overforsikring, Dobbeltforsikring (229). 5. Bevisbyrde. Takseret Police (230). 6. Retsforholdet, naar en Trediemand har Erstatningspligt. Selskabets Regresret (231). III. Omstændigheder, som kan ophæve eller formindske Selskabets Forpligtelse. 1. Aftalen i Strid med Lov eller Ærbarhed (234). 2. Fareforøgelse (234). 3. Forsømmelse af Sikkerhedsforholdsregler og Foranstaltninger til Afværgelse af Skade m. m. (235). IV. Forsikring af Trediemands Interesse. A. Begrebet (236). B. I hvilket Omfang Trediemands Interesse dækkes (238). C. Selskabets Rettigheder og Forpligtelser. 1. Præmiebetaling (240). 2. Hvem der kan optræde som berettiget overfor Selskabet (240). 3. Virkningen af irregulært Forhold fra Forsikringstagerens Side (242). V. Særlige Regler om enkelte Arter af Skadeforsikring. A. Oversigt (244). B. Transportforsikring (244). C. Brandforsikring. 1. Afgrænsning (246). 2. Forsikringsaftalelovens §§ 84 og 85. Statsbrandforsikringsfonden (247). 3. Løsebrandforsikring (247). 4. Brandforsikring af fast Ejendom (248). D. Andre Tingsforsikringsaftaler. 1. Kreaturforsikring (250). 2. Haglskadeforsikring (251). 3. Andre Arter (251). E. Ansvarsforsikring. 1. Begreb. Pligt til at tegne

Ansvarsforsikring (252). 2. Retsforholdet ved Ansvarsforsikring i Almindelighed (252). 3. Særlig om lovpligtig Ansvarsforsikring (255). F. Andre Arter af Skadeforsikring. 1. Forsikring af Fordringsrettigheder (257). 2. Formueforsikring iøvrigt (258). VI. Genforsikring (258).

§ 124. *Personforsikring* (260—288).

I. Oversigt over Brancherne (260). II. 1. Hovedejendommelighed: hverken (a) præceptivt eller (b) deklaratorisk er Ansaret begrænset til Tabet (261). 2. Uanvendelighed af Skadeforsikringsreglerne paa Summaforsikring (263). 3. Andre Særregler om Summaforsikring (264). 4. Summaforsikreren har ikke Regresret (264). 5. Forsikring til Gunst for Trediemand (265). III. Livsforsikring. 1. Begreb. Arter. Ejendommelighed. Præmiereserven (267). 2. Lovregler. Statskontrol (270). 3. Kontraktens Indgaacelse (273). 4. Retsforholdet (274). a. Forsikringstagerens Ret til at standse Præmiebetalingen og kræve Fripolice eller Genkobsværdien (274). b. Andre Fravigelser fra almindelige Forsikringsregler (277). c. Policens Omsættelighed (278). 5. Forholdet til Kreditorer og Arvinger (280). IV. Ulykkesforsikring og Sygeforsikring (285). A. Fælles Regler (285). B. Ulykkesforsikring (286). C. Sygeforsikring (287). V. Invaliditetsforsikring (287).

§ 125. *Den sociale Forsikring* (288—295).

I. Sygekasselovgivningen (288). II. Ulykkesforsikringen (289). 1. Dens Historie og Gennemførelse (289). 2. Ulykken. Krav mod Trediemand (292). 3. Forsikringsydelse (293). 4. Arbejdsforsikringsraadet (294). III. Arbejdsløshedsforsikringen (294). IV. Invaliditetsforsikringen (295).

§ 126. *Penalstipulation* (295—299).

I. Begreb. Stiftelse (295). II. Betingelser for Kravet (296). III. Konventionalbodens Funktion (297). IV. Rettens Ophør (298). V. Lofte om Ydelser til Sikkerhed for Handlinger, som ikke er Pligt (298).

FJERDE KAPITEL.

§ 127. *Forsørgelseskontrakter. Livrentekontrakten. Aftægtskontrakten* (299—305).

I. Forsørgelseskontrakter i Almindelighed (299). II. Livrentekontrakten. 1. Begreb (300). 2. Stiftelse (300). 3. Underholds-kravets Indhold og Beskaffenhed (300). 4. Overførelse. Kreditorernes Adgang til at tilegne sig Livrenten (301). 5. Mislighol-

delse (301). III. Aftægtskontrakten. 1. Begreb (302). 2. Stiftelse (302). 3. Indbyrdes Rettigheder (302). 4. Kreditorforfølgning. Retsbeskyttelse. Ophør (304).

FEMTE KAPITEL.

§ 128. *Hasardkontrakter* (306—314).

I. Begreb (306). II. 1. Hasardkontrakter i Almindelighed gyl-
dige (306). 2. Omraadet for Ugyldighedsreglen i D.L. 5—14—55.
Dobbel og Spil. Differencehandel og Væddeassurance (307).
3. a. Indholdet af Ugyldighedsreglen i D.L. 5—14—55 (308).
b. Særlige Regler om Hasardspil (309). 4. Andre Ugyldigheds-
regler (311). III. Væddemaal og Lotterikontrakter. 1. Vædde-
maal (312). 2. Lotteri (313).

SJETTE KAPITEL.

§ 129. *Afleveringskontrakter i Almindelighed. Laan til Brug* (314—320).

I. Afleveringskontrakter i Almindelighed (314). II. Laan til
Brug. 1. Begreb (315). 2. Laangiverens Ret, navnlig om D.L.
5—8—1 (316). 3. Laantagerens Ret (319).

§ 130. *Forvaringskontrakten* (320—334).

I. Begreb (320). II. Forvaringsgiverens Rettigheder, navnlig
om D.L. 5—8—14 (321). III. Forvarerens Rettigheder (324). IV.
Forvaring af Penge og andre fungible Ting. Irregulært Depo-
situm (325). V. Deposition i Nationalbanken (329). VI. Oplags-
beviser. 1. Indledende Bemærkninger (329). 2. Oplagsbeviser
efter L. 23. Febr. 1866 (329). 3. Oplagsbeviser efter L. 30. Marts
1894 (331). 4. Andre Oplagsbeviser (333).

§ 131. *Retsforholdet mellem Haandpanthaver og Pantsætter* (334—336).

I. Pantsætterens Rettigheder (334). II. Pantsætning paa Assi-
stenshuset og hos autoriserede Pantelaanere (336).

SYVENDE KAPITEL.

§ 132. *Det lovordnede almindelige Medhjælperforhold. Indledning. Stiftelse* (336—339).

I. Indledning (336). II. Medhjælperlovens Omraade. Tyende-
begrebet (337). III. Præceptive Regler. Lovens System (338).
IV. Kontraktens Indgaelse. Habilitet (339).

§ 133. *Medhjælperens Pligter* (340—343).

I. Den principale Pligt (340). II. Erstatningspligt (341).

§ 134. *Husbondens Pligter* (343—348).

I. De principale Pligter. 1. Vederlagspligt (343). 2. Modta-

gelsespligt (345). 3. Forsikringspligt (345). 4. Omsorgspligt (345). II. Husbondens Erstatningspligt (346). III. Retsforholdet ved Medhjælperens Sygdom og Død (347).

§ 135. *Medhjælperforholdets Ophør* (349—354).

I. Tjenestetidens normale Udløb (349). II. Parternes Ret til at hæve Forholdet (350). Medhjælperens Ret 1. til at undlade at tiltræde Tjenesten (350); 2. til at forlade den (350). Husbondens Ret 3. til at afvise Medhjælperen (351); 4. til senere at bortvise ham (352). III. Særlig Opsigelsesret i visse Tilfælde (352). IV. Parternes Død og Konkurs (353). V. Forældelse (354).

§ 136. *Arbejdskontrakter i Almindelighed* (354—368).

I. Begrebsbestemmelser: Arbejdskontrakter, Arbejdslejekontrakter, Mandatskontrakter. Faste Tjenesteforhold (354). II. Stiftelse (356). III. Arbejderens Pligter. 1. Principale Pligter (358). 2. Ansvar for Ikke-Opfyldelse (359). 3. Retsbeskyttelse for Arbejdsgiveren (361). IV. Arbejdsgiverens Pligter. 1. Pligten til at betale Vederlag (361). 2. a. Erstatningspligt (365). b. Arbejdsgiverens Fordringshavermora (367). V. Procesmaaden (368).

§ 137. *Retsforholdets og Rettighedernes Ophør* (368—379).

I. Forhold, indgaaet paa Opsigelse. 1. Opsigelse med og uden Varsel (368). 2. Retsstillingen efter Opsigelsen (370). II. Andre Forhold. 1. Hovedregel, at Kontrakten ikke vilkaarlig kan fratrædes. Undtagelser (370). 2. Retsstillingen efter Opsigelse (372). III. 1. Bristende Forudsætninger, navnlig Misligholdelse (372). 2. Særlige, udenfor Kontrakten liggende Omstændigheder, som beføjer til Ophævelse (373). IV. Dødsfald (375). V. Konkurs. 1. Arbejdsgiverens (375). 2. Arbejderens (378). VI. Femaarig Forældelse (379).

§ 138. *Kollektive Arbejdsoverenskomster. Enkelt Arbejdskontrakter. Arbejderbeskyttelseslovgivning* (379—395).

I. Kollektive Arbejdsoverenskomster (Tarifaftaler). 1. Indledning. Den faste Voldgiftsret (379). 2. Den kollektive Arbejdsoverenskomsts Begreb (383); dens Retsvirkning: a. indenfor Voldgiftsretslovens Omraade (384); b. udenfor dette (386). 3. Arbejdskontraktens Varighedsbestemmelser i Tilfælde af Strejke og Lockout (387). II. Særetlige og handelsretlige Arbejdskontrakter. Prokurister. Mæglere. Speditører (388). III. Lærlingekontrakten (390). IV. Forholdet mellem Haandværksmestre og Svende (392). V. Polakloven (392). VI. Arbejderbeskyttelseslovgivningen. Fabriklov m. m. (393).

§ 139. *Mandatskontrakten (Hvervgivelsen). Den ensidige Anmodning om at udføre et Arbejde. Bemyndigelsen* (395—411).

I. Mandatskontrakten, Fuldmagtskontrakten (395). II. Den ensidige Anmodning om en Arbejdsydelse (400). III. Bemyndigelsen. A. Begreb (402). B. Stiftelse og Omfang (402). C. Retsvirkninger (403). 1. Almindelige Tilfælde (404). 2. Fuldmagt for den bemyndigedes Regning (404). D. Bemyndigelsens Ophor (405). 1. Udløb af dens Varighed (405). 2. Tilbagekaldelse (405). 3. Hvervgiverens Død (407). 4. Hans Konkurs (408). 5. Hans Umyndiggørelse (409). 6. Den bemyndigedes Død og Konkurs (409). IV. Inkassationsbemyndigelsen (409). 1. De almindelige Tilfælde (410). 2. Mandatum in rem suam (411).

§ 140. *Kommission, Handelsagentur og Handelsrejsende* (411—431).

I. Lovens Indhold og deklaratoriske Karakter (411). II. Indkøbs- og Salgskommission. Begreb. Konsignation. Stiftelse (412). III. 1. Kommissionærens Pligter (413). 2. Kommittentens Pligter (416). 3. Kommissionærens Sikkerhedsret (417). 4. Hans Ret til at gøre Fordringen mod Trediemand gældende (419). IV. Misligholdelse. 1. Fra Kommissionærens Side (419). 2. Fra Kommittentens (421). V. Kommittentens Fordringshavermora (421). VI. Kommissionærens Selvindtræde (421). VII. Kommissionsforholdets Ophør (423). VIII. Forholdet til Trediemand. Hvem der forpligtes og berettiges ved Afslutning af Retshandel med Trediemand (424). IX. Handelsagenter, Handelsrejsende og de i Kmsl. § 93 nævnte Agenter. Begreber. Parternes Pligter. Forholdet til Trediemand (427).

OTTENDE KAPITEL.

§ 141. *Værksleje* (431—436).

I. Begreb og Stiftelse (431). II. Værksmesterens (Arbejderens) Pligter. 1. Principale Pligter (432). 2. Erstatningspligt (433). III. Værksherrens Pligter. 1. Til at betale Vederlag (433). 2. Naar Værksmesterens Pligt ikke opfyldes. Værkets hændelige Undergang og Forringelse (434). IV. Ophør, navnlig om Parternes Ret til at hæve Kontrakten (435). V. Sikkerhedsrettigheder (436).

§ 142. *Fragtkontrakten* (436—449).

I. 1. Begreb (436). 2. Lovbestemmelser om Sobefragtning, Post og Jernbaner (437). 3. Monopoler. Befordringspligt (438). 4. Kontraktens Stiftelse. Fragtbreve, Modtagelsesbeviser (438). 5. Ufra-

vigelige Regler (439). II. 1. Betydningen af Reglementer og almindelige Forretningsvilkaar (439). 2. Rettigheder imod Fragtføreren. a. Legitimation (439). b. Fragtførerens principale Pligter (440). c. Hans Erstatningsansvar (440). d. Inkassationspligt (Efterkrav, Postopkrævning) (442). 3. Befragterens Pligter. a. Til at betale Fragt (443). b. Ansvar for mangelfulde Angivelser (443). c. Fragtførerens Sikkerhedsret (444). III. Forandring og Ophør, navnlig om Befragterens Fordringshaveremora: Varens Udeblivelse og Tilbagebetaling. Forældelsesregler (444). IV. Modtagerens (Destinatarens) Retsstilling (446). V. Flerhed af Fragtførere (448). VI. Personbefordring (448). VII. Telegraf- og Telefonkontrakten (449). VIII. De sønderjydske Landsdele (449).

NIENDE KAPITEL.

§ 143. *Uigenkaldelig Bemyndigelse til at udøve en andens Formueret* (449—451).

TIENDE KAPITEL.

§ 144. *Erhvervsevnenes Bundethed* (452—454).

I. Begreb og Eksempler (452). II. Retsbeskyttelse (454).

ELLEVE KAPITEL.

§ 145. *Retsstridig Udøvelse af andres Formuerettigheder* (455—476).

I. Af Raadighedsrettigheder (455). 1. Ikke-godtroende Besidderes Ansvar (455). a. For retlige Dispositioner over Tingen (455). b. For tilfældig Skade (458). c. For Frugter og Afavn (459). 2. Anden Retsudøvelse uden god Tro (459). 3. Godtroende Besidderes Ansvar. a. For Forbrug (459). α. Ifølge Arveadkomst (461). β. Udlægshavere (462). γ. Ifølge Adkomst ved Overdragelse inter vivos. Forbrug ifølge Bemyndigelse (463) δ. Andre godtroende Besiddere (464). b. Ansvar for Overdragelse (464). 4. Afgivelse af Tingen til den formentlige Ejer (468). 5. Besidderens Ret til Godtgørelse for Bekostninger paa Tingen (468). II. Udøvelse af andres Fordringsrettigheder (469). 1. Uden god Tro (471). 2. I god Tro (475).

§ 146. *Uanmodet Forretningsførelse* (476—495).

I. Begrebet (476). II. De herom gældende Regler i Almindelighed (478). 1. Forretningsherrens Rettigheder (478). a. Retsbrudskrav (478). b. Kontraktmæssige og kvasikontraktmæssige Krav (479). 2. Forretningsførerens Rettigheder (481). a. Paa

Grund af Opofrelsen alene (481). b. Kontraktmæssige og kvasikontraktmæssige (481). III. Den af Lovgivningen autoriserede uanmodede Forretningsforelse (482). 1. Indledende Bemærkninger (483). 2. Kendemærkerne for den autoriserede uanmodede Forretningsforelse (485). 3. Dennes Retsvirkninger (488). a. Ansvarsfrihed (488). b. Ret til Godtgørelse for Opofrelser (490). c. Forretningsførerens Retshandler binder Forretningsherren (492). 4. Pligt til uanmodet Forretningsforelse (492). IV. Uægte uanmodet Forretningsforelse (493). 1. I Almindelighed (493). 2. Som hører til de objektivt autoriserede Handlinger (494).

TOLVTE KAPITEL.

§ 147. *Tilbagesøgning af Ydelser, erlagt i urigtig Formening om Skyld (condictio indebiti)* (495—508).

I. De saakaldte kvasikontraktmæssige Tilbagesøgningsrettigheder (condictiones sine causa) i Almindelighed (495). Begrebsbestemmelse af condictio indebiti (495). II. Betingelser for condictio indebiti. Almindelige Synspunkter. Ørstedes og Jul. Lassens Teorier. Kritik deraf (496). 1. Tilfælde, hvor Tilbagesøgningsret indrømmes (499). 2. Tilfælde, hvor Tilbagesøgning er udelukket (500). III. Kravets Indhold og Beskaffenhed (505). IV. Erlæggelse af Arbejdsydelser i urigtig Formening om Skyld (506). V. Bevisbyrden (507). VI. Forældelse (507).

§ 148. *Andre kvasikontraktmæssige Tilbagesøgningsrettigheder (condictiones sine causa)* (508—515).

I. Krav i Anledning af, at Ydelser er erlagt under Forudsætning af en fremtidig Begivenheds Indtræden, som udebliver (condictio causa data, causa non secuta) (508). 1. Betingelser for Kravet (508). 2. Dets Indhold og Beskaffenhed. a. I Almindelighed (510). b. I gensidige Kontraktsforhold. Særlig om Tilbagegang af solgte og overleverede Ting (510). II. Tilbagesøgning af Ydelser, som strider mod Lov og Ærbarhed (511). III. Tilbagesøgning i Tilfælde, hvor en Overdragelse er ugyldig ifølge Aftalelovens Regler, dels paa Grund af Modtagerens onde Tro, dels uanset Modtagerens gode Tro, f. Eks. paa Grund af Overdragerens Umyndighed (513). IV. Andre Tilfælde af condictiones sine causa (514).